

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/49/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124201952
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8124201952.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Zuzany Biščákovvej, v právnej veci navrhovateľky P. Q. S., A.. XX.X.XXXX, S. W. L. XXX, C., S. Č. W. X. XX, M., proti osobe povinnej platiť výživné T. S., A.. XX.XX.XXXX, S. W. L. XXX, C., právne zastúpeného Mgr. Petrom Troščákom, advokátom so sídlom Hlavná 50, Prešov, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní osoby povinnej platiť výživné proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 27Pc/16/2024-21 zo dňa 19.3.2024, takto

rozhodol:

- Potvrďuje uznesenie vo výrokoch I., III., IV., V.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Manželka ako navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd určil povinnosť manželovi prispievať na jej výživu sumou vo výške 300 eur mesačne, ktoré bude platiť vždy do 15 dňa v mesiaci vopred.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že:

I. n a r i a d ť u j e T. S., A.. XX.XX.XXXX prispievať na výživu navrhovateľke P. Q. S., A.. XX.X.XXXX sumou 50 Eur mesačne, ktoré bude platiť k rukám navrhovateľky vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, počnúc vykonateľnosťou tohto uznesenia,

II. v prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a ,

III. u k l a d á navrhovateľke P. Q.H. S., A.. XX.X.XXXX, S. W. C., L. XXX povinnosť podať proti osobe povinnej platiť výživné T. S., A.. XX.XX.XXXX, S. W. C., L. XXX, návrh na určenie výživného pre manželku v lehote 30 dní od právoplatnosti toho uznesenia,

IV. toto neodkladné opatrenie bude t r v a ť do právoplatného skončenia konania vo veci samej,

V. žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 325 ods. 1 CSP, § 329 ods. 1 veta prvá, ods. 2 CSP, § 330 ods. 1 CSP, § 333 CSP,

§ 336 ods. 2, ods. 3 CSP, § 328 ods. 2 CSP, § 332 ods. 1 CSP, § 2 ods. 1, 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 363 CMP, § 366 CMP, § 71 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), § 75 ods. 1, ods. 2 Zákona o rodine.

4. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v súlade s ustanovením § 366 CMP súd môže nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere. Súd prvej inštancie prijal záver, že navrhovateľka osvedčila potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania nariadením neodkladného opatrenia, pretože povinný neprispieva na jej výživu ani v nevyhnutnej miere. Navrhovateľka preukázala, že účastníci konania sú manželia, nežijú od septembra 2023 v spoločnej domácnosti, z ktorej sa ona odsťahovala s maloletými deťmi k svojim rodičom. Navrhovateľka je v súčasnosti na rodičovskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok a prídavky na dve deti. Osoba povinná platiť výživné (manžel navrhovateľky) je samostatne zárobkovo činnou osobou, svoj príjem uvádzal vo výške 750 eur mesačne. Životná úroveň manželov nie je rovnaká, preto súd nariadil neodkladné opatrenie v nevyhnutnom rozsahu. Z uvedenej sumy si oprávnená z výživného dokáže zabezpečiť aspoň nevyhnutné výdavky spočívajúce v zakúpení stravy, hygieny, lieky a podobne. Neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej, kde je potrebné vykonať rozsiahlejšie dokazovanie za účelom zistenia osobných, zárobkových a majetkových pomerov oboch účastníkov konania.

III. Odvolanie, vyjadrenie účastníkov konania

5. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie manžel ako osoba povinná platiť výživné, a to proti výroku I., III. a IV. napadnutého uznesenia. Žiadal, aby odvolací súd uznesenie v jeho napadnutej časti zmenil tak, že návrh navrhovateľky zamietá. Manžel navrhovateľky v podanom odvolaní argumentoval tým, že napadnuté uznesenie je nedostatočne odôvodnené a neboli splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Namietal, že medzi nimi ako manželmi nie je rozdielna životná úroveň. Jeho príjem je vo výške 750 eur mesačne, z ktorého uhrádza 200 eur mesačne ako výživné na dve maloleté deti. Ostáva mu suma 550 eur mesačne na úhradu stravy, bývania. Má zvýšené cestovné náklady v dôsledku toho, že manželka sa neoprávnené premiestnila aj s maloletými deťmi do M., pričom na to nemala jeho súhlas, urobila tak bez jeho vedomia. Z uvedeného dôvodu namieta aj priznanie manželského výživného ako v rozpore s dobrými mravmi. Poukázal tu na ustanovenie § 18, 19 Zákona o rodine, kde sú upravené základné práva a povinnosti manželov, ktoré manželka porušila. Navrhovateľka mu bezdôvodne bráni v kontakte s maloletými deťmi, nesúhlasí, aby maloleté deti žili na inom mieste a vyzval matku, aby sa s deťmi vrátila do miesta ich obvyklého pobytu. Navrhovateľka tieto žiadosti a výzvy otca odmietla. Poukázal na to, že navrhovateľka porušuje svoje zákonné povinnosti vyplývajúce z ustanovenia § 18 Zákona o rodine, čo možno považovať za porušenie dobrých mravov, nerešpektuje jeho dôstojnosť a rodičovské práva a nevytvára zdravé rodinné prostredie.

6. Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu povinného manžela uviedla, že nie je pravdou, že jeho príjem je vo výške 750 eur mesačne. Naopak dosahuje príjem vo výške 3.500 až 4.000 eur mesačne, má tiež úspory, je vlastníkom nového, zariadeného rodinného domu, nezaťaženého hypotékou, ako aj osobného motorového vozidla. Navrhovateľka upriamila pozornosť aj na ponuku práce na internetovom portáli www.profesia.sk, kde sú uverejňované ponuky práce vhodné pre manžela s príjmom od 1.200 do 2.200 eur mesačne. Uviedla, že poberá rodičovský príspevok vo výške 473,30 eur, rodičom prispieva na náklady spojené s bývaním a chodom domácnosti 250 eur mesačne. Má zvýšené náklady súvisiace s jej zdravotným stavom vo výške 80 eur mesačne, uhrádza paušál na mobil vo výške 30 eur. Manžel jej uhrádza výživné na deti v sume 200 eur mesačne, čo jej nepostačuje na pokrytie výdavkov pre deti. K namietanému porušeniu dobrých mravov z jej strany uviedla, že rozpad manželstva spôsobil manžel svojím správaním k nej a deťom, ktoré už nedokázala strpieť. Umožňuje osobný, ako aj telefonický kontakt manžela s maloletými deťmi. K porušovaniu povinnosti uvádzaných v § 18, 19 Zákona o rodine uviedla, že manželia sú si v manželstve rovní v právach aj povinnostiach, čo u nich nefungovalo. Manžel ju nerešpektoval ako manželku, ani matku ich detí, v ničom jej nepomáhal, sama sa starala o deti a o domácnosť. Žiada, aby odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

7. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 CMP, v spojení s ust. § 34 CSP preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62

a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že odvolanie manžela nie je dôvodné.

8. Podľa § 234 ods. 2 CSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

9. Podľa § 18 Zákona o rodine, manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

10. Podľa § 19 ods. 1 Zákona o rodine, o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní sa starať obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

11. Pri prieskume vecnej správnosti napadnutého uznesenia upriamil odvolací súd svoju pozornosť na splnenie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia.

12. Predmetom odvolacieho konania na základe podaného odvolania povinného z platenia výživného je napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výrokoch I., ktorým mu súd nariadil povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky sumou vo výške 50 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, výrok III., ktorým súd uložil navrhovateľke povinnosť podať návrh vo veci samej do 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia, výrok IV., ktorým súd limitoval trvanie neodkladného opatrenia do právoplatného skončenia vo veci samej a súvisiaci výrok V. o trovách konania.

13. Odvolací súd mal z obsahu spisu preukázané, že navrhovateľka a osoba povinná platiť výživné sú manželmi, pričom nežijú v spoločnej domácnosti od septembra 2023. Zo spoločnej domácnosti sa odsťahovala manželka spolu s maloletými deťmi z dôvodu neprimeraného správania sa manžela voči nej, aj maloletým deťom. Spolu s maloletými deťmi býva v súčasnosti v domácnosti svojich rodičov. Navrhovateľka žiadala, aby súd neodkladným opatrením určil povinnosť manžela prispievať na jej výživu sumou vo výške 300 eur mesačne.

14. Podľa názoru odvolacieho súdu je preukázaná dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia tým, že účastníci konania sú manželmi, pričom ich životná úroveň je výrazne rozdielna a manžel po odsťahovaní manželky sa zo spoločnej domácnosti na výživu manželky neprispieva. Vychádzajúc z ustanovenia § 71 ods. 1 Zákona o rodine, manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť tak, aby životná úroveň manželov bola v zásade rovnaká. Manželka, ktorá má v osobnej starostlivosti obe maloleté deti, je momentálne na rodičovskej dovolenke a jej príjem pozostáva z rodičovského príspevku, prídavkov na deti a výživného od manžela na maloleté deti. Životná úroveň manžela je vyššia ako manželky. Je potrebné vykonať ďalšie dokazovanie za účelom zistenia jeho skutočných príjmových a majetkových pomerov. Manžel uvádzal svoj príjem vo výške 750 eur mesačne, čo v tomto konaní zatiaľ preukázané nebolo. Manželka uvádzala, že jeho príjem je podstatne vyšší vo výške 3.500 až 4.000 eur mesačne, čo taktiež zatiaľ súdu nepreukázala. Za podstatnú skutočnosť možno považovať predložené ponuky práce z portálu www.profesia.sk, z ktorých vyplýva potencionálny príjem manžela vo výške 1.200 až 2.200 eur mesačne.

15. V tomto konaní považuje odvolací súd za dôležité uviesť, že pri posudzovaní príjmu manželky je potrebné vychádzať z jej príjmu 473,30 eur rodičovského príspevku. Prídavky na deti a výživné na maloleté deti slúžia na uspokojovanie výživy a potrieb detí, nemožno ich započítavať do príjmu manželky.

16. Odvolaciu námietku manžela ako osoby povinnej platiť výživné, že určenie výživného pre manželku by bolo v rozpore s dobrými mravmi, považuje odvolací súd za nedôvodnú. Je pravdou, že manželka sa spolu s maloletými deťmi odsťahovala zo spoločnej domácnosti s manželom bez jeho súhlasu. Na druhej strane manželka uvádzala správanie sa manžela voči nej a deťom za neprimerané, ktoré už nedokázala znášať. To, či medzi manželmi došlo k takému rozvratu ich vzťahov ako uvádzala manželka, bude predmetom dokazovania v konaní o rozvod manželstva. Manžel ako osoba povinná platiť výživné namietal aj porušovanie dobrých mravov manželkou v tom smere, že mu neumožňuje stretávanie sa s maloletými deťmi. Uznesením Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 274P/40/2023 zo dňa 11.3.2024 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bol upravený styk otca s maloletými deťmi. Z odôvodnenia

predmetného uznesenia vyplýva, že matka od odchodu zo spoločnej domácnosti umožňovala pravidelný kontakt otca s deťmi až do februára 2024, preto bol styk otca s maloletými deťmi upravený neodkladným opatrením. V časti návrhu otca na úpravu styku s deťmi telefonicky bol návrh zamietnutý, pretože bolo preukázané, že telefonický kontakt s deťmi, matka otcovi umožňuje bez problémov. Z uvedeného nemožno jednoznačne konštatovať, že správanie manželky dosahuje takú intenzitu, ktorá by bola v rozpore s dobrými mravmi a neumožňuje priznanie manželského výživného v nevyhnutnom rozsahu.

17. Odvolací súd uvádza, že účelom neodkladného opatrenia je okamžite súdne riešiť vec, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, teda ak je splnený predpoklad naliehavosti požadovanej úpravy, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Neodkladné opatrenie je právnym inštitútom procesného práva, ktoré možno vydať za predpokladu, že sú aspoň osvedčené základné skutočnosti umožňujúce záver o pravdepodobnosti a dôvodnosti nároku, ktorému má byť poskytnutá súdna ochrana a súčasne, že sa jedná o stav, kedy vec neznesie odklad, kedy je potrebný okamžitý zásah súdu formou neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie si vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy.

18. Z doposiaľ zistených skutočností vyplýva záver o potrebe nariadenia neodkladného opatrenia v nevyhnutnom rozsahu, tak, aby nedošlo k zásahu do práv povinnej osoby vo väčšom rozsahu ako v nevyhnutnej miere. Manželia žijú v oddelených domácnostiach, pričom manželka je limitovaná v dosiahnutí lepšieho príjmu starostlivosťou o deti v útlom veku, ako aj z dôvodu jej zdravotných problémov, ktoré súdu preukázala. Na Okresnom súde Prešov prebiehajú konania o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva, čo evokuje záver o vážnom rozvrate v manželstve účastníkov konania a potrebe vec nevyhnutne riešiť poskytnutím súdnej ochrany.

19. Odvolací súd vychádzajúc z citovej právnej teórie, § 71 Zákona o rodine, ktorý upravuje vzájomnú vyživovaciu povinnosť medzi manželmi, § 18 a § 19 Zákona o rodine upravujúcich osobné práva a povinnosti manželov a povinnosti pri uspokojovaní potrieb rodiny a doposiaľ zisteného skutočného stavu, mal za preukázané, že životná úroveň manželov nie rovnaká a návrh navrhovateľky na priznanie výživného od manžela je dôvodný. Pri určení výšky výživného od manžela vychádzal odvolací súd z doposiaľ preukázaných skutočností.

20. Zákon súdu ukladá obligatórne prihliadať na starostlivosť o domácnosť, pričom už nehovorí o spoločnej domácnosti, na základe čoho možno vyvodiť aj prípady oddeleného žitia v prípade starostlivosti o deti. Výkon starostlivosti o domácnosť je naplnením zmyslu zákona o rodine, vytvára priaznivé prostredie pre rast detí, druhému manželovi umožňuje venovať sa svojmu osobnostnému rastu a povolaniu. Zákon tejto činnosti priznáva finančné ohodnotenie resp. ho posudzuje ako materiálny ekvivalent peňažného plnenia.

21. Všetky vyššie uvedené skutočnosti musia byť predmetom podrobného dokazovania v riadnom konaní. Odvolací súd sa pri prieskume napadnutého uznesenia zamerá na to, či z doposiaľ zistených skutočností vyplýva potreba naliehavosti nariadenia neodkladného opatrenia, teda, či bez poskytnutia súdnej ochrany formou neodkladného opatrenia, by došlo k závažnej ujme na strane navrhovateľky.

22. Príjem navrhovateľky pozostáva len z poberania rodičovského príspevku, prídavky na deti a výživné slúžia na uspokojovanie potrieb maloletých detí. Navrhovateľka špecifikovala svoje mesačné výdavky a to poskytovanie rodičom príspevku na bývanie sumou 250 eur mesačne, výdavky na mobil 30 eur mesačne a výdavky na lieky 80 eur mesačne. Účelom neodkladného opatrenia je poskytnúť navrhovateľke súdnu ochranu tak, aby jej mesačný príjem postačoval minimálne na zabezpečenie jej základných životných potrieb, ako je strava, hygiena, oblečenie, bývanie, cestovné a aj nevyhnutnú zdravotnú starostlivosť. Po odpočítaní vyššie uvedených základných výdavkov navrhovateľky, jej mesačne ostáva suma 113 eur, čo je nepostačujúce na uspokojenie jej ostatných potrieb na stravu, hygienu, nevyhnutné cestovné prípadne nevyhnutné jednorazové výdavky.

23. Odvolací súd sa plne stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, ktorý v napadnutom uznesení nariadil manželovi (osobe povinnej platiť výživné) prispievať na výživu manželky sumou vo výške 50 eur mesačne. Táto suma je dostačujúca na zabezpečenie nevyhnutných potrieb manželky, pričom zároveň výška určeného výživného nie je neprímeraným zásahom do práv, resp. finančnej situácie manžela.

24. Odvolací súd potvrdil aj výroky III. a IV. napadnutého uznesenia, ktorým súd prvej inštancie uložil navrhovateľke povinnosť podať návrh vo veci samej do 30 dní od právoplatnosti uznesenia a zároveň správne limitoval trvanie neodkladného opatrenia do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Poskytnutie súdnej ochrany v prípade platenia výživného nemôže vyplývať dlhodobo len zo skutočností osvedčených v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Vo veci je potrebné vykonať riadne dokazovanie za účelom zistenia skutočného stavu odrážajúceho sa v meritórnom rozhodnutí vo veci.

25. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie vo výrokoch I., III., IV. a závislom výroku V. o trovách konania postupom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

26. Odvolací súd žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v súlade s ustanovením § 52 CMP.

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov; § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).